

KIS VASÁRNAPI ÚJSÁG.

KÉPES HETILAP

AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Második évfolyam.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR: egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

Büntelen bűnös.

Elbeszélés.

Bonn F.-től.

A szétszakadozott felhőrétegeken keresztül az esti pir lángolt, bíbor fényt hintve a messze tájra. Békés csendesen állt az erdő és mező, csak a tüszkölő gőzló, mely egy gyorsvonattal a közeli város felé robogott, zavará meg az alkony nyugalmát, mely hegyen és völgyön elterült.

A robogó vonat egyik kocsijában egy tizenkét éves leányka ült. Habár még pár állomásnyira volt utazásának céljától, már kezébe vette utitáskáját és napernyőjét, hogy a kiszálláskor ne legyen semmi késedelme. Az ut bizonyára hosszadalmas vala a gyermeknek. Hanem az nem a gyermeki öröm türelmetlensége volt, — a leányka halovány arcán fájdalmas vonást lehetett észrevenni. Fekete ruhája elárulá, hogy valamely rokonát gyászolja. A ki e gyermeket egy évvel ezelőtt látta, az most Matildot — ez vala a leányka neve — alig ismerte volna meg.

Akkor vigan hintázott a nagy kertben az atyai ház mögött. Akkor is olyan este volt, mint a mostani, a felhők éppen oly szakadozottak valának, s minden épp oly

békés és csendes volt, mint most. Az atya és anya a szőlőindákkal befutott verandán ültek s bizalmas beszélgetés közt élvezék a szép alkonyt. Nándor, a leányka bátyja, a könnyü csónakkal kievezett a tóra, melynek mozdulatlan felülete visszatükrözé a házat és kertet, a lehunyó napot és a felhőket. A rá következő éjjel az atya megbetegedett s néhány nap mulva elhunyt. Matild nem foghatta fel az egész fájdalmat, bármily bensőleg csüngött is szive atyján, hanem az anya könnyei kimondhatlanul fájón érinték ifju lelkét. Azon este óta a különben oly vidor gyermek hallgataggá lön; a hinta sem mozgott többé a kertben. Pár hét mulva a házat és kertet eladták. Az anya két gyermekével egy kis lakásba vonult. Néha-néha elhaladtak az egykori szép birtok mellett. Matild olyankor a vasrács közt benézett elhagyott hintájához, aztán megint visszatértek szük, alacsony lakásukba. Az anya piros orczái, mióta az atya meghalt, sápadtak lettek. Bizony beteg, — mondá az orvos, és komolyan csóválta fejét. Matild néma búval szemlélte jó anyjának arcát. Egy vonás volt ebben, mely őt atyjára emlékezteté, midőn a ravatalon feküdt. Örömtelen, csendes napok voltak azok, melyek lomha felhőárnyak gyanánt

huzódtak tova, és végre — az anya hü szemei is megtörtek. Nándor és Matild egyedül álltak az örömtelen kerek világon. — Matild most utban volt a főváros felé, hol egy nevelő-intézetben fölvételt nyert.

Nagy szemeiből egy-pár köny gördült arczára, midőn most magános utazásában kitekintett az alkonyba és az elmúlt napokra gondolt.

A mozdony fütyölt. A vonat egy magas esarnokba ért. Matild utazásának céljánál volt. Ügygyel-bajjal kivergődött podgyászával a tolongásból. A nevelő-intézet kulcsárnéja, egy duzzogó öreg asszony, a mint előre el lett határozva, a pályafőnél fogadta Matildot, s aztán több hosszú utcán az intézet épületébe kísérte az új növendéket.

Matildnak meglehetősen sokáig kellett várakoznia, míg az intézet főnöknője elé vezették, ki az új növendéket nem éppen barátságosan, de kevésbé szívélyes szavakkal üdvözlé. Matildot azután a többi növendékekhez vezették, kik vacsora után egy nagy teremben társalogtak. Az új jelenség magától érthetőleg a közfigyelem és kíváncsiság tárgyát képezé, — hanem senki sem közeledett szívélyesen Matildhoz, és a szegény gyermek, ki eddig övéinek meghitt körében a legbensőbb melegséghez volt szokva, megremegett ennyi idegen arcz láttára, a melyek csak hideg udvariassággal tekintettek feléje.

Kimerülve a hosszú utazástól, Matild kérte, hogy legyen szabad korábban lefeküdni; el igyekezett az idegen körből, mintha ottkűn valami nyájas helyet találna. A gyermeket egy tágas hálószobába vezették és megmutatták ágyát, mely mellett podgyásza már ott állt.

Most hát Matild egyedül volt. Minden fáradsága daczára sokáig nem záródtak le szemei, keserű könyek folytak alá arczán, — végre a tarka álmak a rideg jelenből visszavarázsolák őt az elmúlt szép időkbe...

Ha egy növényt új földbe ültetnek át, egy időre lecsüggeszti leveleit, míg gyökerei az idegen talajban meghonosodnak és ismét teljesítik rendes szolgálatukat.

Ilyen új, idegen talaj volt Matildra nézve a nevelő-intézet. Az új környezetben bizonyára sok szórakoztató rejlett, és a leányka fiatal szívét, melyet az anya halála

a legmélyebben sebzett, az új viszony meggátolá, hogy szüntelenül szomorú érzelmeknek engedje át magát; hanem a különféle benyomások éppen nem valának felvidítók.

Matild külső jelensége kevés tetszést aratott a növendékeknél. A szegény gyermek első belépésekor nagyon is elárulá, milyen ridegnek tűnik fel előtte ez új világ. Félénk elpirulása, zavarodottsága, azonnali visszavonulása a növendékek köréből, kikkel nem bocsátkozott beszélgetésbe, — mindez nem igen kedvező benyomást gyakorolt. „Ez kevély herczegnőcske,“ — mondá az egyik; — „minő félszeg magatartás,“ — bírálgatá a másik; — „nem is szép,“ — suttogá a harmadik; „mindjárt látni, hogy vidéki libácska,“ — gunyolódék a negyedik, — és így ment az tovább, a nélkül, hogy egyetlen hang emelkedett volna az új társnő mellett.

A legközelebbi napok ezen semmit sem változtattak.

Matild, gyermekéveinek boldogabb napjaiban, csak atyjának, anyjának és bátyjának élt. A család elég volt önmagának. A ház csendes békéjében virágzott tiszta boldogságuk, s a mi a kert falán túl létezett, az a két gyermekre nézve idegen világ volt.

Az utolsó időben az atya halála után a szükség és nélkülözés még szorosabban fűzte egymáshoz az anyát és két gyermekét, — és Matildnak most idegen emberek, új viszonyok közt kell élnie, oly társnőkhöz kell csatlakoznia, kik az ő fájalmát nem értik, mert olyant még nem éltek meg. Sehol a szeretetnek egyetlen meleg lehet sem érzé.

Az intézet, a mi a tanítást illeté, kitűnő volt, hanem az egyszerű gyermekre az ottani élet hideg, lehangoló benyomást gyakorolt, s így Matild szive magába zárkózott.

Vannak szeretetkivánó lelkek, a kiket nem elégít ki a hideg rend, szokásos udvariasság s a mindennapi szükségletekről való gondoskodás; a kikre nézve a rokonézés és részvét életszükség, s a kik inkább nélkülözést szenvednek egy rokonézelni lélekkel, mintsem hogy egy baráti szív nélkül élvezzék az élet örömeit.

E nemesebb természetek közé tartozott Matild.

Hanem minél inkább magába vonult az érzékeny leány, minél kevésbbé lépett bizalmas viszonyba a többi növendékekkel, annál inkább növekedett ezeknek idegenkedése Matild irányában, s így e körülményekből a szegény gyermekre nézve nem sokára fölöttébb kínos helyzet fejlődött. A helyett, hogy a viszonyokba beletalálta volna magát, Matild nagyon is átengedé magát fájdalmanak és honvágyának, s annál zárkózottabb lön, minél kevésbbé talált másoknál szívfájdalmában részvétet.

A növelde épületét nagy kert környezé, melyben a növendékek, ha szép idő volt, szabad óráikat tölthették. A legtöbben társasjátékokra egyesültek ott, míg néhányan, kik benső barátok voltak, csevegve sétálgattak a játékhely mellett, — csak Matild volt legtöbbször magában. Nehányszor részt vett ugyan a közös játékban, hanem oly kevés ügyességet mutatott, hogy mindig csak a többiek nevetség tárgyául szolgált. Ez boszantá a fiatal leányt, s Matild végre egészen került a játékot. A kert legvégén, hol azt csak egy alacsony fal választá el a szomszéd-udvartól, legtöbbször ott tölté szabad idejét — egyedül.

Igy mult el az ősz és a tél.

A tavasz újra megjött fényével és örömeivel. A nap szeliden és nyájasan tekintett le a fölébredt földre, s minden örvendett melengető, éltető sugarainak. Még a szomszédház komor teteje is, mely a kertfalon benézett, fényben uszott a tavaszi nap sugaraitól s oly barátságosnak látszott, habár a korhadt földel és a fal repedései világosan elárulák, hogy e házban kevés öröm, de annál nagyobb szegénység és nyomor lakik. A szomszédház és a növelde kertfala közt szűk udvar feküdt, melybe alig nyár derekán eshetett a déli napnak egy keskeny sugárfénye. Matild már régen szerette volna tudni, hogyan néz az ott ki a falon túl, hanem nagyon bajosnak találta a fal tetejére kúszást, hogy onnan szétnézhetett volna. Egy szép tavaszi napon azonban fölfedezé, hogy a falra egy helyen könnyen fel lehetne mászni, és engedett kíváncsiságának.

De mennyire megrettent Matild annak

láltára, a mi most szemei előtt feküdt. A nyomornak ilyen képét még soha sem látta. — A szűk szomszéd-udvarban, melyet a sok ócska lim-lom még szűkebbé tett, alacsony fapadon a nyirkos fal mellett egy szegény, sápadt fiu ült. A mellette támaszkodó mankók elárulák, hogy a szegény gyermek mindkét lábára sánta. A fiu csendesen ült és szalmagyékényt font; — a zörej, melyet Matild felkúszása okozott, megzavará őt magános munkájában. A kicsike nyájasan tekintett föl a leányhoz, s barna szemei örömteljesen csillogtak az idegen új jelenség láttára. Ekkor Matild szívében a rémület érzése mély száanalomnak engedett helyet.

Csakhamar mindent megtudott: hogy hívják a szegény fiut, kik az ő szüléi, miért ül itt egyedül a rekedt levegőjü udvarban s miért nem ugrándozik, mint a többi gyermekek, mit csinál most és mennyit keres a szalmagyékény-fonással?

A kis Antal nyolcz-éves volt; szüléi, szegény napszámosok, már korán reggel munkába szoktak menni, s a szegény sánta fiut magára hagyták. Egy bögre barna folyadék, melyet igaztalanul neveztek kávénak, s egy darab kenyér szolgált táplálékul. A szűk, sötét szobában, melynek ablaka az udvarra nyílt, vagy az udvarban tölté Antal a magánosság hosszú napjait. Az iskolát nem látogathatá, mert sokkal gyengébb volt, semhogy mankóin oly megszire mehetne. A fiut e szerint megtanították gyékényt fenni s reggeltől estig ez vala foglalkozása. A falat kenyeret, mely táplálékát képezé, magának kellett megkeresnie.

Midőn most Matild nyájas részvéttel tudakozódott sorsa iránt és szívélyesen beszélgetett vele, a lányka úgy tünt fel előtte, mint egy jó tündér.

Ettől kezdve Matildra és a szegény Antalra nézve csak egy öröm létezett, — a szünóra, a mely alatt egymással csevegtek. Matild mindig félretett valamit, a mit a szegény Antalnak vihetett, reggelijéből egy darab czukrot vagy tejes kenyeret, uzsonnájából egy almát vagy körtét, vagy más egyebet. Azt elvitte a szegény fiunak, ki mindig oly bensőleg mondott neki köszönetet, hogy Matild nem érzett nagyobb

örömet, mint ha kis barátját megajándékozhatta.

Matild mindent elbeszélte neki, a mi életében történt, s Antal épp oly örömet és bizalmasan csevegett a kedves kisasszonnyal, a ki mindig angyalként tünt fel előtte, ha fenn a kertfal párkányán megjelent. Matild beismeré, hogy a szegény Antal sorsa még szomorúbb az övéénél, míg viszont Antal boldognak érzé magát, hogy még van atyja és anyja, kiket a szegény kisasszony, mint azt könyvek közt elbeszélé, már elvesztett.

A két gyermek e beszélgetéseiről senki sem tudott, csak a jó Isten.

Igy a különben örömtelen idő mindket-
tejükre nézve gyorsabban és vidámabban
telt el.

Matild nem volt tehetségnélküli, hanem a mostani körülmények, melyekbe nem tudta magát beletalálni, az elmúlt szép időre való visszaemlékezés, melyet a jelennel összehasonlított, végre a szegény szomszédgyermek iránti érdeklődése, kinek sorsa élénken foglalkodtatá elméjét, mindez azt okozá, hogy a tanítónők kevésbé voltak megelégedve előmenetelével. Az egész intézetben különöznek tartották Matildot, a főnöknő pedig azonfelül mogorva gyermeknek, kitől kevés jót lehet várni.

Apró mulasztások és vétségek nemso-
kára büntetéseket vontak maguk után; így
néhánykor Matildnak nem vala szabad a
szünóra alatt lemenni játszani. Ez mindig
keserü könyvekbe került neki, nem azért,
mert a szobában kellett maradnia, hanem
mert olyankor nem cseveghetett szegény
védenczével. Hasonló módon az uzsonnától
való megfosztás igen kemény büntetés volt
reá nézve, mert ilyenkor nem vihetett gyü-
möcsöt a szegény Antalnak, melynek pe-
dig az annyira örvendett, s a melyért oly
hálásan tekintett föl a barátságos ajándé-
kozóhoz.

Matild megkettőzteté szorgalmát és
figyelmét, de még sem sikerült neki min-
den büntetést elkerülni; sőt hébe-hóba ak-
kor is megbüntették, mikor a büntetést
nem érdemelte meg.

Matild eleinte élénken védte ma-
gát minden alaptalan vád ellen, de mint-
hogy néha-néha mégis megbüntették, ké-

sőbb minden vádra csak hallgatott s türel-
mesen elszenvetd oly megfenyítést is, me-
lyet nem ő, hanem más valaki érdemelt
volna meg.

Egy napon — nyár vége felé — a fő-
nöknő izgatottan lépett a terembe, hol a
növendékek reggeliztek. Matild csendesen
ült az asztalnál s éppen az Antalnak szánt
tejeskenyeret akará zsebébe csusztatni, mi-
dön a főnöknő hozzáietett és megragadta
karját.

Matild megrettent. De mielőtt magához
térhetett volna ijedségéből, a főnöknő ma-
gával vitte szobájába.

A növendékek, egy pillanatra elcsodál-
kozva a főnöknő szokatlanul heves föllépé-
sén, hangosan kezdtek csevegni: ugyan mi
történhetett megint? — és mindenféle gya-
nitásoknak adtak kifejezést.

Matild remegett szégyenében és aggá-
lyában, midőn most a főnöknő szobájába
lépve, ott az intézetbeli tanítónőket majd-
nem mind összegyűlve látta. Semmi vét-
ségről nem vala tudomása, hanem a vér-
mégis szívéhez tódult, s halványan és resz-
ketve állt ott a szegény leány, és lesüté
szemeit.

(Vége köv.)

VITÉZ JÓNÁS.

Minden alszik régen
Az Urnak nevében,
Csak a bakter jár az utcán
Dárdával kezében.

Csak a dárda jár még
Bakterrel kezében,
„Hallja minden háznak ura!”
Ordítja szerényen.

Nem hat ez fülébe
De Vitéz Jónásnak;
Bakterszóra mért fülébe?
Nem ura ő háznak.

Alszik békeséggel,
Mindakét szemével,
Hortyogását felesége
Nem kezdette még el.

De mi az!? . . . zaj támad
A sötét szobában,

Vitéz Jónás fészkelődni
Kezd a nyoszolyában.

Erősebb lesz a zaj,
S éppen az ágy mellett;
De már erre jó Vitéznek
Ébrednie kellett.

Füleit hegyezve
Hallgatózik jobban:
„Ejnye, mi az ördög zörög
Amott a sarokban?”

De jó Vitéz Jónás
Azért félelmében
Fogait nem veri össze.
(Kihullottak régen.)

Meggyujtani a mécset,
Kiterem az ágyból,
Haja szála mind égnek áll
A nagy bátorságtól.

„Ejnye, ezer villám!
Odavan uj csizmám!
Ebugatta rút egere . . .
Megtanitom mindjár!”

Ueczu! az egerke
Fut, hátra se nézve;
Vitéz Jónás fut utána,
S majd hogy el nem érte!

„Sára, Sára, Sára,
Én életem párja,
Kelj föl hamar, nagy veszély jött
Ujdonúj csizmámra!”

Felugrik a Sára
Erre a lármára,
Ugy megijedt, hogy alig tud
Állni a lábára.

„Az égre! mi történt?
Veszélyben van éltünk?
Fussunk, fussunk, a mig lehet . . .
Oh, jaj, jaj minékünk!”

„Hamar azt a seprőt!
Ne tátsd fel a szádat,
Vigyázz, vigyázz! beleszalad
Az a veszett állat.”

Gyilkos seprő nála,
Ugy keresi Sára:
„Megvan, megvan! ott a zugban
Űl a csunya pára.”

Dühösen rohannak
Rája mindaketten;
Bátorságuk, vitézségök
Olyan rettenthetlen!

Az egyik pálczával,
A másik seprővel,
Ugy ölik meg az egeret
Egyesült erővel.

Ott fekszik egészen
Ő piros vérében,
Ki még csak egy pereczel előbb
Volt fris egészségben.

Ott fekszik az árva,
Senkitől sem szánva . . .
Bár a háznál macska volna,
Hogy ne veszne kárba!

Vida József.

Egy este Horkay bácsinál.

Igaz történet.

Tóth Józseftől.

(Vége.)

A szegény özvegy asszony, a nyolcz árva gyermek anyja, meghatva, hálátelt szívvel borult térdre a gazdag ur előtt és sűrűn hulló könnyek között zokogástól fuldokolva csókolá annak megragadott kezét:

— Oh! nagyságos uram, áldja meg a mennybeli jóságos Isten mind a két kezével, hogy nem engedi elveszni a búséletű, magára maradt szegény özvegy asszonyt és szerencsétlen árva gyermekeit . . . Olyan kicsinyek még! nem bírnák elviselni a nyomort s az éhséget . . . Áldja meg az Isten, a jóságos Isten, mind a két kezével. Ez az én szegény bus szívem kívánja azt, s majd a kicsiny árvák imádkozni fognak érte, hogy a jó Isten annál inkább meghallgassa.

A tréfa- király — ki nem volt hozzászokva az ilyen szomorú dolgokhoz és beszédekhez — nagyon megindulva érezte magát, míg a kesergő özvegy anyja így beszélt s végét akarván vetni e szomorító jelenetnek így szólt:

— A mai naptól kezdve gondviselésem alá veszek titeket. Ott fogtok lakni abban a kis köházban, mely kastélyom végében áll, s mely e naptól fogva „árvaház“ nevet fog viselni. Te leszel az árvák anyja ezután is, Erzsók, én meg az árvák apja, a második apja, de én éppen olyan jó leszek hozzájuk, mint az első apjuk. És hogy az a kicsiny hajlék annyival inkább megérdemelje az „árvaház“ nevet, ezentul a pusztának minden árva gyermekét odaveszem. Ha kicsiny lesz, majd nagyobbra építtetem. Aztán a városból majd hozatok ki egy jóra való tanítót, ki az árva gyermekeket oktassa, vezérelje a becsületesség, szorgalom és igaz élet útján. Jól esik a lelkemnek, hogy jót tehetek a szegényekkel, pedig még nagyon kevés ilyen tettet vittem végbe, de most érzem, hogy nagy lelki nyugalmat és megelégedést szülnek, ha javainkból — mikkel dúsan meg vagyunk áldva — a szegényeket is részesítjük, a mellett, hogy nekünk azért bőven marad az élet szükség- és kényelmeire.

Józsa Gyuri beváltotta szavát, létrehozta az árvaházat, a szegény, elhagyatott árva gyermekek menhelyét.

A jó példa követésre talált, s azóta sok helyen alapítottak árvaházat.

Csodálatosak a gondviselés utai.

Ki tudja, hogy ha Csiz Mihály meg nem hal, állított volna-e Józsa Gyuri árvaházat? Aligha, mert a nélkül eszébe sem jutott volna. Sokszor a legszomorubb eset is jóra fordul, mint itt is, az első árvaház történeténél; azért mondom én el mindennap az én árváimnak, hogy: „Isten jóságába vetett hit és reménység boldogít.“

Horkay bácsi szemében könyek ragyogtak.

— Régen volt, — mondá, — nagyon régen.

És azután megszorította a kezemet, mintha meg akarta volna köszönni, hogy meghallgattam az elbeszélését, pedig azért én tartoztam neki köszönettel.

Igy végződött az este Horkay bácsinál.

Az idő éjre fordult. Felemelkedtem, hogy elhagyjam a jó embert.

Nem tudom, miért, nagyon meg voltunk indulva mind a ketten. Talán a történet, az első árvaház története okozta azt?

mert hiszen, hogy gondolhattuk volna azt, hogy ekkor látjuk egymást utoljára?!...

Pedig úgy lett.

Ez este után néhány nap mulva távoztam a fővárosból, és mikor ismét visszatértem, akkor már a derék jó Horkay bácsi ott pihent a kerepesi-temetőben egy csöndes sirdomb alatt.

Kis köszöntő.

Anyám nevenapján.

I.

Képviseljen síma
Tükrű tengert élted,
Drága öröm ékes
Gyöngyével teljék meg.

Szeplőtlen kebelét
Folytonosan lakja
A megelégedés,
Ez aran, halacska.

Vigságodnak ege
Nézzo magát benne,
Boldogság szellője
Játszszék csak felette.

Pompázzon a remény
Smaragdsize rajta;
Ragyogjon reá a
Jóllét tiszta napja.

Egészséged pedig,
Ez az erős gálya.
Vizét folyvást hajó-
Törés nélkül járja.

II.

Felhőtelen, derült a menny,
Mit kívánjak, anyám, néked?
Mindenfelé mosolyogva
Arany napsugarak égnek.
Sziveden, e tiszta égen,
Vidámságnak napja égjen!

Zöld az erdő, zöld a mező,
Lombos a fa és a bokor;
Közel s messze a vidéken
A reménység színe honol.
Hő keblednek reménysége
Egy szálíg teljesedjék be!

A hófehér liliomok
És az ékes piros rózsák
Olyan tündérvé teszik
A virágos berket, rónát.
Lakja szeplőtlen lelkedet
Ártatlanság és szeretet.

Büvösbájosan énekel
A pacsírtá s a fülmile,
Az egész nagy természetet
Ezer madárhang zengi be.
Örömteljes, hő szivedben
Boldogság madara zengjen!

Csak úgy csillog, csak úgy villog
Mindenütt a kristály-harmat;
E sok picziny szivárványtól
Hegy-völgy és sík olyan gazdag.
Legyen ily dús harmat-árja
Rád nézve az ég áldása!

Városv Mihály.

Stanley afrikai utazásából.

(Képpel.)

III.

A nagy örömet, melyet Stanley és utitársai a Tanganika tó láttára éreztek, mikor már tudták, hogy majdnem tíz hónap óta tartó veszélyes bolyongásuk céljától, Udzsidszitól ninesenek távol, igen természetesen fogjuk találni, ha elgondoljuk, mennyi félelmet, nélkülözéseket, fáradságokat és veszélyeket kellett kiállniok.

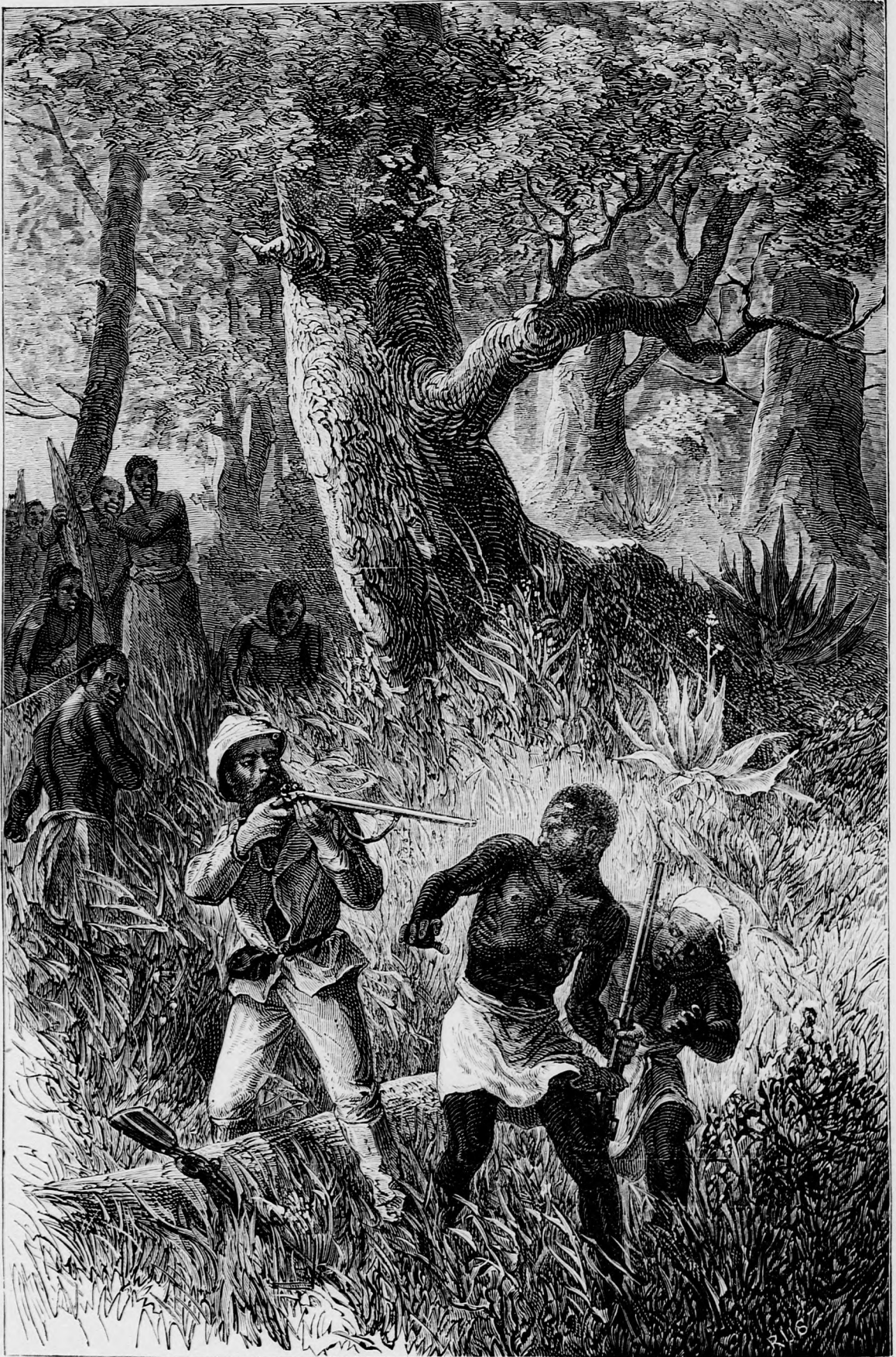
— Október 5-kén — írja Stanley — egy nagyszerű és pompás parkhoz hasonló vidékre értünk; beláthatlan terjedelmű élénk zöld pázsit volt az, melyet itt-ott sötétebb csallitok és cserjések diszítettek s közülök egy-egy hatalmas és meglepően szép fa emelé magasba élénk zöld koronáját. E diszes park mélyebb közepén a Gombe folyam hömpölygése lassu és a „maszika“ (esőzés) miatt még zavaros hullámaival; a síkságot környező halmokról hatalmas bivaly-, zebra-, zsiraf- és antilopenyájak lépdeltek lefelé, melyek láttára minden vadász szive gyorsabban vert volna; ezen helyet valóban a vadászok paradicsomának lehetett volna mondani. A három nap alatt, míg ott tanyáztunk, két bivalyt, egy zeb-rát, két vaddisznót, három szarvast, három

túzokot, nyolcz gyöngytyúkot, egy gödényt (pelikan) s két sast hoztak a táborba, nem is említve a halakat, melyeket a Gombe folyóban fogtunk. E sok szép vad legnagyobb részét azonnal megfüstöltük; most már bátran indulhattunk utnak sivatagabb tájak felé, — volt ennivalónk elég.

— A harmadik napon parancsot adtam a sátrak fölszedésére és az indulásra, vadászat és vadhuskedvelő társaim nem csekély bosszúságára, kik nagyon sajnálták elhagyni e pompás vadászati helyet. Bombay-t, kit Zanzibárban fogadtam fel kalauzul, hozzám küldötték, hogy vegyen rá az ottmaradásra. Én e kívánságot természetesen nem teljesíthettem, sőt jól összeszidtam Bombayt, hogy az ilyen küldöttségre vállalkozott.

Az elindulás hallgatagon, mogorván történt; a kalauz nem fütyentett, miként szokása, egyetlen dal, egyetlen hang sem volt hallható. Én az utócsapatnál maradtam, hogy az egész karaván előttem induljon utnak.

Alig félóra mulhatott el, s ime az én karavánom egyszerre csak megállott, a málhákat ledobták s embereim dühösen lármázni s hadonázni kezdtek. Erre aztán én is kikaptam Szelim arab szolgám kezéből a puskámat, erősen megtöltöttem golyóra, elővettem 16 lövetű revolveremet és egyenesen a lázongó csapat felé indultam. Embereim szintén fegyvert ragadtak, kettő közülök, a kik egy fejjel magasabbak voltak az egész nyüzsgő csapatnál, az utra, tehát felém szegze fegyverét. Egyikök, Aszmani, a kalauz, kit Unyanyembében fogadtam föl, — valóságos fekete óriás, — a másik Mabruki, Aszmani kedves barátja. Azonnal célba vettem őket s parancsolám, hogy jöjjenek közelebb s mondják meg lázadásuk okát. Aszmani oldalogva sompolygott felém, mosolyt tettetve, de szemében gyilkos szándok tüze lobogott. A másik hátam mögé lopózott s régi divatu muskétájának serpenyőjébe löport öntött. Ekkor hirtelen hátra fordultam s fegyverem csövét alig két lábnyi távolságból homlokára szegeztem; azután ismét Aszmanira tekintve parancsolám neki, hogy fegyverét azonnal tegye le s ujjamat fegyverem ravaszára illesztém. A fekete óriás aligha volt még oly közel a ha-

Lázadás a Gombe folyó mellett.

lálhoz, mint Aszmani e néhány percz alatt. Nem ohajtám vérét ontani, minden áron ki akarám azt kerülei, de ha most nem sikerül megfékezni e gazembert, oda lett volna minden tekintélyem Karjait fölemelte, hogy célba vegyen; — életének utolsó percze lett volna ez, ha Mabruki hirtelen ki nem csavarja kezéből a puskát, hevesen kiáltva:

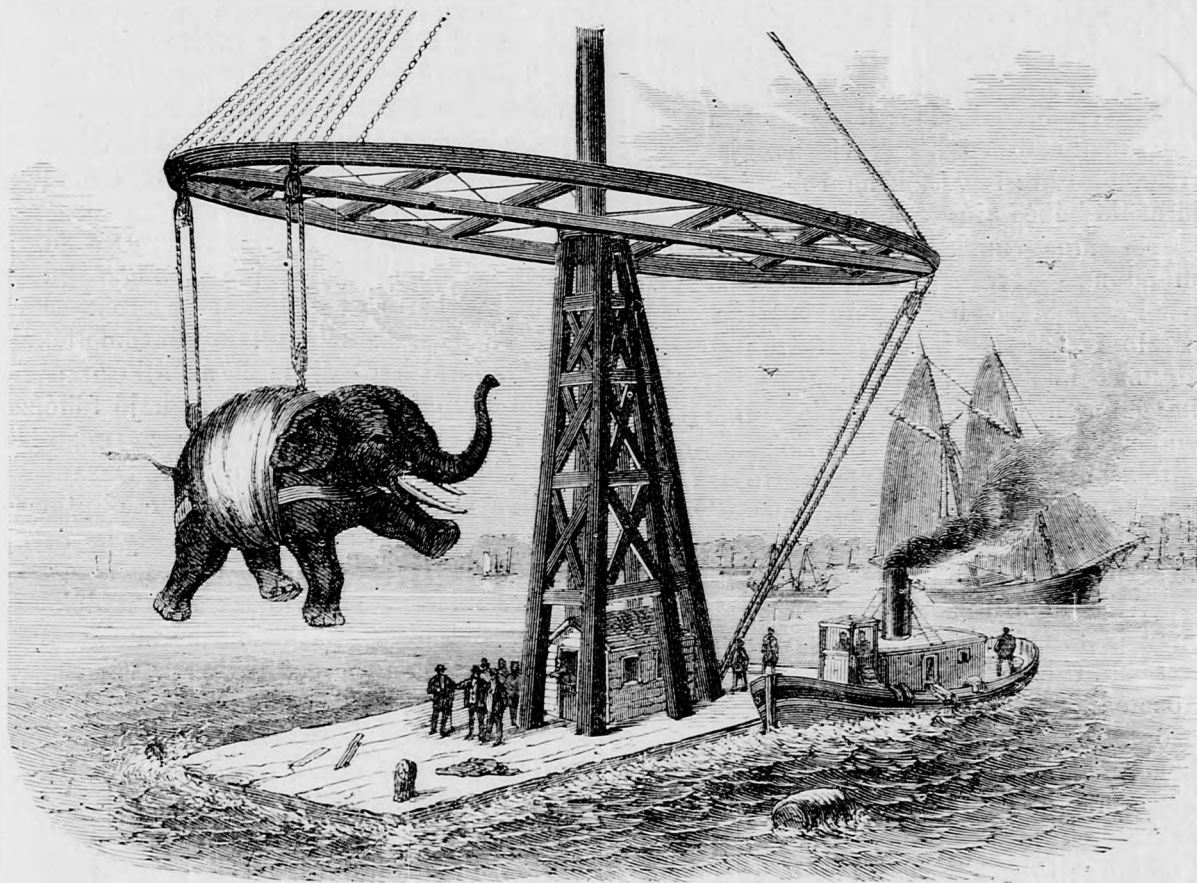
— Nyomorult! hogy mered uradra fogni fegyvered?

Ezután Mabruki lábához veté magát

— Ay Wallah! Ay Wallah! Bana yango! Hamuna mannem myini! — a mi szó szerint fordítva annyit jelent, hogy: „Isten bizony, Isten bizony, uram! Nincs egyéb szavunk!” — kiáltá mindenik.

— Kérj bocsánatot uradtól, ember, vagy pusztulj innen! — mondá ekkor Mabruki Aszmaninak; — mit Aszmani mindnyájunk meglepődésére meg is tett.

— Ha e pillanatban higgadt bátorságom és lélekjelenlétem csak egy pillanatra

Óriási elefánt partraszállítása Uj-Yorknál.

s kérni kezdett, hogy kegyelmezzek meg Aszmaninak.

— Minden jól van már, — mondá, — szó sincs többé a zugolódásról, mindnyájan elmennek a Tanganika-tóhoz minden szó nélkül, és Inshallah! — tevé hozzá — fel fogjuk találni az öreg Muszungut (Livingstonet) Udzsidsziban.

— Szóljatok, emberek, ti szabad emberek, ugy-e, el fogunk menni egészen a Tanganikáig zugolódás nélkül?

is cserben hagyott volna, akkor soha sem látandom Livingstonet és hazámat. Így azonban szerencsésen értük el a Tanganika tavát s a partszéli hegységek nyugoti lejtőjén aláereszkedve, csakhamar Udzsidszi város tárult fel szemünk előtt.

E nagyszerű pillanatban nem gondoltunk többé a roppant ut testet-lelket kimerítő fáradsáimra és veszélyeire. Végre az epedve várt magasztos pillanat megérkezett, reményeink, sejtelmek közel voltak

a megvalósuláshoz. Szívünk előre rohant fürkésző szemeink pillantásával, mely a pálmalombok közé behatolt, hogy fölkeresse azt a házat vagy kunyhót, melyben amaz őszszakállu fehér ember lakik, a kiről a Malagarazi folyó partján a bensülöttektől annyit hallottunk.

Mikor a város határába értünk, sorba állítám embereimet s katonásan parancsolám: „Bontsátok ki a zászlókat s töltsétek meg fegyvereiteket!”

— Ay Wallah! Ay Wallah bana! (Igen uram, igen!) — kiálták embereim.

— Egy, kettő, három, — tüzet!

Az ötven puskából adott sortüz egy ágyutelep üdvözléséhez hasonlított a közelben emelkedő hegységek viszhangja miatt. Azonnal észre is vették hatását az alattunk elterülő békés kinézésű városkában.

— Most már, kirangozi (kalauz), — mondom, — tartsd jó magasán a fehér ember lobogóját, és hadd lengjen a zanzibari zászló is. És ti emberek, tartsátok szorosán egymás mellett s puskáitokat és tartsátok készen a tüzelésre, míg a piaczon a fehér ember háza előtt megállunk. Sokszor mondtátok, hogy szeretnétek megköstolni a Tanganika-tó halait, — s ime, nemsokára jólakhattok belőle. Van ott enni-inni elég, s hosszú pihenés vár rátok. Indulj!

Alig mentünk vagy kétszáz lépést, s már is tapasztaltuk sortüzelésünk ohajtott hatását. Udzsidszi észrevette, hogy karaván közeledik feléje, s az emberek százával özönlöttek felénk. Hanem az amerikai lobogó, melyet az óriás Aszmani lobogtatott, kissé megijesztette őket. Azonban a később érkezettek közül többen emlékeztek még a lobogóra; többször látták azt Zanzibarban az amerikai konzulság épületén s nem egy hajó főárboczán büszkén lengedezni, s nemsokára felhangzott üdvözlő kiáltásuk: „Bindera Kiszungu!” (a fehér ember zászlója!) „Bindera Merikani!” (az amerikai zászló).

Ekkor aztán körülvettek minket; a vadzsidszik, vanyamvezik, vangvanák, varundik, vaguhhák, vamanuémák és arabok s majd megsüketültünk, a sok: „Yambo, yambo bana!” (Üdvöz légy, uram!) kiáltástól. Engem és minden emberemet a legszívélyesebben üdvözöltek. (Folyt. k3v.)

Óriási elefánt partraszállítása Uj-Yorknál.

(Képpel.)

Különös fajtájú és ritka nagyságu vendéget szállított a „Deutschland“ nevű hajó Uj-York kikötőjébe. A hajó Hamburgból indult el és egy roppant nagyságu indiai elefántot vitt magával Amerikába. Az elefánt, melyet „Vilmos császár“-nak kereszteltek, hazájából, Indiából Oroszországba került s az orosz czáré lett, ki azt később Kreutzbergnek, a világhírű állatszeliidítőnek engedte át, ez pedig „Balley és társai“ nevű állatsereglet-birtokosoknak adta el. A „Vilmos császár“ valószínűleg a legnagyobb elefánt, mely az Egyesült-Államok területén valaha megfordult, mert magassága több tiz lábnaál.

Az állat partraszállítása, roppant súlya miatt, csakis egy jelentékeny nagyságú és gözerővel hajtott uszó csiga-készülék segítségével volt eszközölhető, miként mellékelt képünkön látható. Mihelyt az állatot a fedélzet-közből felvontatták, a hajó fedélzetén lévő vontatókötelet az uszó gözcsiga lánczához erősítették, a csigát lassankint oldalvást csavarták, és így az elefántot az uszó csigatutajra emelték, melyet aztán egy gözös partra vont.

Ily módon szállítottak az angolok az 1858. évi hindu lázadás alkalmával igen sok elefántot India főbb parti városaiba. Az állatokat Ceylon szigetén összefogdoszták s Kalkutta, Madrasz vagy Bombay kikötőiben hasonló csigakészülék segítségével partra rakták, a nélkül, hogy az állatokban kár esett volna. Háboru alkalmával az elefántok megbecsülhetlen szolgálatot tesznek a hadseregnek.

Szegény elefánt! Vajjon hogyan érezhette magát ilyen szokatlan repülő helyzetben. Alig hihető, hogy valami kellemes érzet töltötte volna el elefántszívét, midőn egyszerre — csak levegőt érzett hatalmas talpai alatt.

A kis Brigitta csodálatos története.

— Mese. —

A „Kis Koszoru“-ból.

Volt egyszer egy öreg asszony, ki egész életében éjjel-nappal csak azon törte eszt,

hogyan lehetne ő gazdag. — De bármennyire iparkodék, bármennyire fukarkodék, az bizony nem sikerült neki, hogy ő sok pénzt szerezhessen. S minthogy más egyéssel nem gondolt, senkit sem szeretett és csak mindig gazdag akart lenni, egyszer valami csodálatos dolog történt rajta: szíve kimozdult helyéből és sehogy sem akart ismét helyreállni, és éppen úgy volt, miúgyha szíve sem lenne.

Egy reggel midőn fölkelet és szobáját ki akará söpörni és reggelit főzni, egyszerre nagy fájdalmat érzett jobb lábában.

— Hát ugyan mi ez? — mondá, — tán kifizamítottam a lábamat; majd pihenek egy darabig.

És leült a kályha mögé; de alig ült ott egy kis ideig, midőn erős szaggatást érzett bal karjában.

— Hát ez már meg micsoda? — kiáltá, — most meg a karomat szaggatja, majd felkötöm.

Ezzel felkelt, hogy kendőt hozzon, de akkor már mind a két lába fájt, úgy hogy alig tudott menni.

Nagy bajjal beköté karját és leült, de érzé, hogy egészen megmerevedik s a háta is fáj.

— Bizony én nagyon megfáztam valahol, — mondá magában; — majd készíték magamnak jó forró theát.

És a vén asszony elcsoszogott a theaüst-ért; de ujjai oly gyengék voltak s annyira reszkettek, hogy nem is bírta azt tartani, az üst kiesett kezéből s az egész víz kiömlött a talajra, s minthogy kezei annyira reszkettek és háta oly meredt és lábai oly békák voltak, nem tudta fölvenni, hanem mindent ott kellett hagynia.

— Oh milyen időt értem! — kiáltá. — De mit csináljak? Attól tartok, hogy komolyan megbetegszem.

Bizony a vén asszony rosszul volt, de az nem is jutott eszébe, hogy ő már nagyon megöregedett s azért gyengült el annyira. Most sokáig gondolkodott, vajjon mitevé legyen, s így dörögött magában:

— Cselédet nem fogadok, mert annak fizetni kellene, magam nem tehetek semmit, mit csináljak hát?

Ekkor eszébe jutott valami.

— Majd elhivatom a kis Brigittát, meg-

boldogult fiam kis leányát, ő ügyes és szorgalmas, tud is már valami keveset főzni és varrni, meg mosni, ő segíthet nekem. És talán — így gondolá magában a vén asszony — ha azt a szegény árvát magamhoz veszem, eljön valami jó tündér s gazdaggá tesz engem, a nélkül, hogy fáradnom és kínlódnom kellene.

Fia özvegye nagyon szegény és hét apró gyermeknek volt anyja; az öreg asszony oda küldött hozzá, s üzené neki, küldje el legnagyobbik leányát, Brigittát. Az anya nem örömet vált el tőle, de mégis hálás volt érte, hogy a nagymama kis gyermekei egyikét magához akarja venni, mert gyakran éheztek, miután nem vehetett nekik kenyeret.

S így hát másnap a kis Brigitta megérkezett. Kis batyu vala hóna alatt, melyben valamennyi ruhája benne volt.

— Jó napot, nagymama! — mondá; letette kis batyuját s megsimitotta haját.

— Gyermekek, — mondá a nagymama, — vedd a seprőt és a személtapátot, és söpörd ki a szobát.

A kis leány elővette a seprőt és szépen tisztán kisöpré a szobát, s a nagyanya a kályhánál ült és nézte.

Egy idő múlva oda ment a kis leány és mondá:

— Nagymama, kisöpörtem a szobát, olyan fehér a talaja, mint a hó.

— Most hát vedd a törülő rongyot és tisztítsd meg az ablakokat, — szóla a nagymama.

Brigitta elővette a törülő rongyot és megtisztította az ablakokat, úgy hogy egyetlen foltocska sem maradt rajtuk. Aztán oda ment az öreghez s mondá:

— Nagymama, megmostam az ablakokat, olyan tiszták, mint a víz.

És az öreg asszony szóla:

— Gyermekek, menj a kutra s hozz vizet, aztán tedd fel az üstöt a tüzre; eredj a mezőre, hozz egy pár burgonyát, tisztítsd meg s főzd meg ebédre.

És a kis leány hozott vizet s föltette az üstöt a tüzre, elment a mezőre, hozott burgonyát, megtisztította, megfőzte, s midőn már minden készen volt, oda ment az öreg asszonyhoz és mondá:

— Nagymama, megfőztem a burgonyát, nagyon szép és lisztes.

A vén asszony tehát odacsoszogott az asztalhoz s megette a burgonyát, csak egyet hagyott belőle, s ez volt Brigitta ebédje, miután egész délelőtt annyit dolgozott. S midőn a theát is elkészítette, a vén asszony jóízűn kiszörpölgette az egészszet, eszébe sem jutott, hogy kis unokáját is megkínálná vele, s ez mind azért történt úgy, mert a nagyanya szive kimozdult vala helyéből.

Miután a kis leány elmosogatott és mindent rendbe hozott, a vén asszony elővett egy csomó ócska fehérmüt, hadd varrja meg és tatarozza ki a kis Brigitta, és ő varrt, varrt, a mig be nem sötétedett; aztán adott neki kedves nagymamája egy darabka száraz kenyeret s aludni küldé őt.

Midőn másnap reggel felébredt, a kunyhó környéke hóval vala ellepve, ámbár még másutt a hónap hire-nyoma sem volt.

— Lám, ez a tündérek műve! — gondoló a vén asszony; s Brigittához fordulva mondá:

— Gyermeke, eredj csak ki és keress a hóban, de figyelmesen ám, s ha valamit találsz, hozd el nekem.

A kis leány kis idő múlva bejött s mondá:

— Nagymama, egy könyvecskét találtam.

A vén asszony nagyon örvendett s minjárt fogta a könyvet, elkezdett olvasni s mindig dudoló magában:

„És ha mindig olvasok, reggeltől késő estig,
Sok aranyat, szép aranyat
Szerzek én magamnak!“

Az öreg asszony olvasott és Brigitta söprött, porolt, tisztogatott, főzött és varrt; de midőn sötét lett, a vén asszony eldobta a könyvet s mérgesen mondá:

— Hiszen az éppen nem áll benne, hogyan lehet az ember gazdaggá!

Brigitta pedig fölvette a könyvet s eldugta az ágyában.

Másnap reggel megint hó fődé a kunyhó környékét, és a vén asszony ismét kiküldé Brigittát, nem talál-e valamit a hóban. Midőn a kis leány visszajött, mondá:

— Nagymama, szép fényes varrótút találtam!

A vén asszony hozott magának valami kelmét és elkezdett tüzni és varrni, a mint tudta meredt ujjaival, és megint dudoló magában:

„Ha én varrok, varrok reggeltől estélig,
Sok aranyat, szép aranyat
Szerezhetek magamnak!“

De midőn beesteledett, félredobta a tüt is és mondá:

— Ej mit, hisz ez is csak olyan tü, mint a többi!

A kis Brigitta pedig fölvette azt is és eldugta az ágyában a könyvecske mellé.

Harmadik reggel ismét hó fődé a kunyhó környékét, és a vén asszony ismét kiküldte Brigittát valamit keresni. Most is csakhamar visszajött s mondá:

— Nagymama, ma egy irótollat találtam!

A vén asszony mindjárt kezébe vette a tollat és elkezdett vele irkálni-firkálni, a milyen gyorsan tudott, és halkkal dudoló magában:

„És ha irok, irok, reggeltől estélig,
Sok aranyat, szép aranyat
Szerezhetek magamnak.“

Hanem este megint csak eldobta a tollat is, mondván:

— Eh, hiszen ezért én nem kapok pénzt! — s meg is verte a kis Brigittát, hogy olyan haszontalan holmikát hozott neki. A kis leány nem szólt semmit, fölvette a tollat s eldugta azt is a könyv és tü mellé.

Másnap reggel ismét hólepte volt a kunyhó környéke, és Brigittának még egyszer ki kellett mennie. De most azonnal visszajött, nem is kellett keresnie, — a ház előtt gyönyörű hófehér tehen állt s olyan szelid volt, mint egy kis báránka; Brigitta bevezette őt a házikóba.

Mennyire örvendett most az öreg asszony! Valamennyi fazekat és csuprot, de még a tálakat is oda hozatta magának s fejni kezdé a tehenet, és az anyai tejet adott, hogy már mind teli voltak az edények. Brigitta oda vitte a dézsát is, és a vén asszony csak fejt és mindig dudoló magában:

„Ha én fejek, fejek, reggeltől éjjelig,
Sok aranyat, szép aranyat
Szerezhetek magamnak!“

De a mint a tej egy kis ideig állt, mind megsavanyodott és nem kellett senkinek. A vén asszony pedig nagyon megharagudott, szidta és ütötte szegény unokáját, mintha ő lett volna oka a bajnak. Brigitta már olyan sovány és gyenge volt, mert sokat kellett dolgoznia és emi keveset kapott, de annál több ütleget.

Midőn másnap reggel megint hó volt a kunyhó körül, mégis ki kellett mennie, de miután olyan gyenge volt, csak igen lassan tudott menni, és a vén asszony mérgesen rivallt rá:

— Te lomha, háládatlan gyermek, megállj, majd segíték rajtad! — s utána akart rohanni, de lábai megakadtak a szoknyában, nagyot botlott s a földre zuhant, és fejét keményen odavágta az ajtóküszöb élébe.

Brigitta nagyon jószívü gyermek volt; látván, hogy nagyanyja olyan nagyot esett, nagy ügyyel-bajjal fölsegítette őt, az ágyához vitte, lefektette, betakarta s legmota a sebet homlokán, olyan gyöngéden és ovatosan, mint valami gondos, tapasztalt anyóka. S midőn a vén asszony ismét visszanyerte eszméletét, akkor fölsegítette őt, párnákat helyezett háta mögé, hogy ülhesen, friss vizet hozott neki és theát készített s nyájasan kérdé:

— Jobban érzed magad, nagymama?

Ekkor az öreg asszony olyan csodálatosan kezdé magát érezni; csak most nézte meg jól azt a gyermeket, ki oly szende és nyájas volt; eszébe jutott, hogy ő milyen keményen és durván bánt vele, feléje nyújtá kiaszott kezét s megcsókolá homlokát.

Ekkor, én nem tudom, hogy történt, — csak hogy egyszerre az öreg szive ismét helyébe ugrott, s olyan jól érzé magát, — hideg, merev teste egészen átmelegedett; és most nyájasan szólt a kis leányhoz s megosztá vele minden falatját, és többé egy rossz szót sem adott neki.

Midőn Brigitta este le akart feküdni, szemébe ötlött az eldugott könyv, melyet a hóban talált vala, kezébe vette és lapozgatótt benne. De abban olyan gyönyörű elbeszélések és mesék voltak, hogy a ki olvasni

kezdte, az le nem tette, a míg az utolsó betűig el nem olvasta, s olyan finom apró betűkkel volt nyomva, miszerint több fért bele, mint öt nagy, közönséges könyvbe.

Brigitta ezentúl nagyon korán fölkelte és olvasta azokat a szép meséket és történeteket, az utolsónak a végén pedig az vala írva: „A ki ezen meséket leírja és kinyomatja, annyi pénzt fog kapni érte, hogy egész életére elég lehet s még marad is belőle.“

A kis leány azután fölkereste a tollat s elkezdé az első elbeszélést lemásolni; hanem az a toll bizony nem olyan volt, mint más, mert az olyan gyorsan irt, hogy egy este egy egész hosszú elbeszélést leirt, egy egész kötetre valót.

Napközben a városba küldte őt a nagymama; a kis leány elvitte a leirt mesét egy könyvnyomdába, hol kész könyveket is árultak, s midőn ott az urnak megmutatta a kéziratot, az nagyon örvendett neki, s egy erszényt adott Brigittának teli arannyal, s mondá, hozzon neki még több ilyen kéziratot, s megint fog kapni egy ilyen kövér erszényt.

A kis leány nagy örömmel jött haza s elbeszélte a nagymamának. Hanem most elővette a tüt is, s midőn varrni kezdett vele, lám! az bizony kicsuszott kezéből s maga varrt, varrt és himzett, s olyan szép virágokat himzett, a milyeneket a világ még nem látott. Brigitta finom battisztot vett s a tü gyönyörű gallérokat, zsebkendőket, sőt egész ruhákat himzett arra. Midőn Brigitta a himzéseket egy boltba vitte eladni, nagyon bámulták és csodálták azokat, és sok, sok pénzt adtak neki érte. S midőn az emberek azokat a gyönyörű himzéseket meglátták, az egész országban elment a hire, s közléről-távolról jöttek és vettek belőle, és a kis Brigitta nagyon, nagyon gazdag lett.

Ezután pedig szép nagy házat vett s abba vitte édes anyját s hat apró testvérét, és a ház mögött nagy kert volt sok gyümölcsfával és szép virággal, az udvarban pedig csinos istálló s abban állt a hófehér tehén, és olyan jó édes tejett adott minden nap, hogy valamennyien jóllaktak és más szegény gyermekeknek is adtak belőle.

Brigitta azután oda hozta a nagymamát

is, szép szobát adott neki s mondá, vegyen az ő pénzéből, a mennyit akar, ő szívesen adja neki.

Az öreg asszony tehát mégis gazdag lett; de minthogy szíve ismét helyén volt, azért nem lett gonosz és fukar, hanem örömet szerzett unokáinak és segítette a szegényeket és betegeket, — s így éltek mindnyájan együtt boldogan, s ha meg nem halnak, még most is élnek.

Az algiri tüzevők.

(Vége.)

„Egyszerre egy fiatal ember ugrott ki a zenélők sorából, s fejét forgatá és ide s tova hányta, mintha nyakában csontja és gerince sem volna, oly roppant sebességgel, hogy néhány perczig arcát sem lehetett látni. A dobolók felülmulni iparkodtak egymást gyorsaságban. Olyan gyors és féktelen mozgás, himbálózás, hánykolódás, olyan megörüléshez vezető zene volt az, hogy sem hely, sem idő iránt tájékozni nem tudtuk magunkat.

Egészen elkábultam s szemeimet vagy behunyni, vagy elfordítani kellett. Roszul lettem, midőn a fejnek ily veszett mozgását láttam, mintha golyó forogna kötélen; e mozgás egész testén végighuzódott, olyan volt, mint valami szövet, melyet ide-oda rángatnak, himbálnak. Tagjai összevissza forogtak, mint a bonyolult fonál, mintha minden tag csak vékony szalaggal lenne a törzshöz kötve. Néha sem fejét, sem kezét, sem lábát nem láttuk, oly gyorsasággal forgott és röpiült egymásután.

E gymnastikai gyakorlatot teljes félóraig folytatta, sőt a gyorsaság örületes fokára emelte a dobolás roppant sebes tempója szerint, úgy hogy tagjait épp oly kevésbé látta az ember, mint a gyorsan haladó kocsikerekének küllőit.

Egyszerre megszűnt, szemeit forgatva és orrlukait kitágítva, — de alig félpercz múlva a legvadabb hangon kurjongá: „Tűz! tűz! tűz!” — s őrzöngve ugrált összevissza. Egy arab férfi izzó vassal lépett eléje, melyet az üstből vett ki, s átnyújtá neki. Ez megragadá a harapófogót, a tüzes vasat közel szemeihez tartá, és a legörüle-

tesebb elragadtatással szemlélte. Rémitő volt arcának kifejezése!

A vasat háromszor megnyalta, teljes komolysággal és áhitattal, aztán irtóztató ordítás mellett ráütött tenyerével. Erre visszaadá a vasat, és rémitő kurjongással több élelmet kért, mialatt a dobvirtuózok pokoli lármával iparkodtak kifejezni ki nem elégitett evésdühének szenvedélyét.

A seikh jóváhagyólag mosolyogva intett neki, mire amaz földre borult s guggolva csuszott a főnök elé, mint a büntetését váró eb. A főnök tövisteljes kaktuszt nyújtott neki, melyből örömrivalgással evett, mialatt a vér patakzott szájából. A seikh mosolygott e megadás és emelkedettség fölött, a többi arabok pedig áhitattaljesen bámultak.

Miután étvágyát kielégíté, melyet bár mely kóróevő számára megirigyelt volna, megszűnt a dobzaj és az ájtatoskodók rivalgása. A hős lesütött szemekkel, elmélyedve járkált a körben, mintha gondolatait akarná rendezni; de a dobosok ismét működni kezdtek, eleinte lassan, tompán, azután gyorsabb ütemben.

E jel egy második, hosszuhaju arabot csalt elő, ki az előbbihez csatlakozék, s így a fejforgatás kétszeres lön és a körülröpökődő haj által hatszorosan ismételtetett; kétszeres lön a tagok ide-oda dobálása és fizamszerű elbicsaklítása is. Forogtak, majd tánczoltak egybefüződve, majd ismét elválva. Azután mindketten vallásos rajongással és falni vágyó dühvel kiáltozák: „Tűzet! tűzet! tűzet!”

Két izzó vasat hoztak, melyet buzgó elragadtatással nyaltak meg; azután a kaktusz-csemegézés következett, mint főlebb, csak hogy kétszeresen.

Ezután egy harmadik csatlakozott hozzájuk, ki a mulatságnak új nemét kezdé meg. Egy zöld, fényes szemű, reszkető kigyót hozott, s a márványtalajra helyezé közel lábainkhoz, melyeket mi lehetőleg a pad alá huztunk, félve e veszélyes szomszédtól.

A fiatal arab játszott vele, fenyegette, ingerelte, míg az dühösen felágaskodott; ekkor annyira megszelidíté, hogy az barátságosan hozzásimult, a dobolók ütemei szerint bukdácsolt, hintázta magát, és sze-

meit folyton a körülötte tánczó mesterre irányzá. Ezután felkapta, nyakára és karjára csavarta és a másik kettővel tánczolt, ugrált, mire a kigyó farkával csapkodott és gyakran igen közeli szomszédságunkba jutott. Felém különös jó kedvvel sziszegett és öltögeté nyelvét, hanem én sem kigyószelidítő, sem Ben Aissa nem levén, vesélytől tarték s futni volt kedvem, de a bűvész csakhamar ledobta magáról a szörnyetegét és egy szekrénybe helyezé.

Most szünet állt be, mely alatt egy esése illatos kávé t kaptunk.

Mig ezt ittuk, azalatt a második művész a lehető legiszonyubban felordított s egy félkör-alaku vasat döfött arczába, úgy hogy az egyik vége száján ki, a másik pedig arczán lógott le. Ezután egész türelemmel egy második ily diszitménnyel ékesítette föl magát, úgy hogy véres arczán a két vas arányban állott. Végre nyaka alatt kis bőrt huzott össze, s egy harmadik vasat döfött rajta keresztül. Ez, úgy látszik, neki is, meg a nézők épülésére is elég volt. Így tánczolt és tombolt a legbohóbb örömmel, és a dobok úgy működtek, mint eddig még nem.

Egyszerre az egyik dobot felfordíták és körülhordozták pénzgyűjtésre.

Bármennyire el valék tompulva ijedtség-és undortól, mégis önkénytelenül nevetnem kellett e neveléséges fordulaton. Aprópénzem különös jókedvvel csengett a türelmes eszközön, mely egy perc előtt még oly pokoli lármát csapott.

Elég volt ebből ennyi.

A seikh-nak udvariasan bókoltunk és visszahuzódtunk, s csuszva-mászva kinlódunk vissza a sötét, kihalt zugokon.

Másnap reggel úgy tünt fel előttem a tüzevők ünnepe, mint rossz álom, de meggyőződtem róla, hogy valóban megtörtént, borzasztó és a legritkább dolgokat láttam. Megmagyarázni is szerettem volna ezt magának, de nem találtam az emberi természetben egyetlenegy vonást, mely erre vezessen.

A tüzevők felekezete most már, végrevalahára, nagyon hanyatlóban van; alig vannak nehány százan.

Aranyszavak.

Bármi szép az élet :
A hazátlan árva szív
Kelyhiből a nyilt örömnök
Bút csak és keservet szív.

Kisfaludy K.

És a halál rövid harc s hosszú béke,
Az élet rövid béke s hosszú harc.

Petőfi.

Légy jótevő, hol sorsod engedi;
Van a jótevésben olymi isteni,
Mely minden ember-érzeten felül
Ragadja a lelket, s haszonleső,
Hitvány szívek nem érnek föl soha.

Garay.

Munka az erény forrása,
Munka a vér balzsama.

Herder.

Gyermekszívvél, öntudatlan
Nyugszom meg e gondolatban:
Hogy övéit el nem hagyja,
Ki mindnyájuk édes atyja.

Arany J.

— **Kis Koszoru.** Szorgalmas gyermekek számára kötötte Beniczky Irma. Négy színezett képpel. — Ez a czime a Franklin-Társulat kiadásában legújabbán megjelent ifjusági könyvecskének, melyről, — miután azt mi állítottuk össze, — nehogy az öndicséret váljába essünk, csak annyit írhatunk, hogy összesen tizen négy hosszabb-rövidebb elbeszélést, regét és mesét foglal magában, melyek ismét részint komoly, részint tréfás tartalmuak. Ugy hiszszük, hogy kedves fiatal barátnőink és barátaink egypár élvezetes órát tölthetnek a „Kis Koszoru“-val, melyből izlelőül jelen számunkba átvettük a Kis Brigitta csodálatos történetét.

Figyelmeztetés.

A „Kis Vasárnapi Ujság“ azon előfizetői, kiknek előfizetése folyó szeptember hó 30-án lejár, fölkéretnek, hogy a jövő október-decemberi évnegyedre az előfizetési pénzt, 1 frt 50 krt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, miszerint a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Budapest, szept. 16. 1874.

A „Kis Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatala.

(Egyetem-utca 4. sz.)

Az olvasókhöz, figyelmeztetésül! A múlt hóban előleges megrendelési és előfizetési felhívást hirdettem „A kalászszedő öreg asszony fia” című kalandos elbeszélésemre, továbbá a „Kis regélő” s „Gyöngyvirág tündéréké” című munkáimra, azon czélból, hogy legujabb munkámat rögtön sajtó alá adhassam s megjelentethessem az előfizetési határidő elmúltával, s hogy azt azonnal megküldhessem az előfizetőknek. Mint-hogy pedig az előleges előfizetési határidő e hó utolsó napján lejár, tisztelettel kérem mindazokat, kik a „Kalászszedő öreg asszony” című s egyéb munkáimat a már e lapban is többször említett leszállított áron birni ohajtják (3 kötet könyvet 1 frt 80 krért), szept. hó végeig beküldjék (Pest, Sándor utca 20. sz.) megrendeléseiket, vagy a pénzt, t. i. a „Kalászszedő öreg asszony fia”-ért a 60 krt, a másik kettővel együtt pedig az 1 frt 80 krt, mert azon túl csak a rendes áron, 2 frt 30 krért lesznek kaphatók. Megjegyzem, hogy a „Kis regélő” s a „Gyöngyvirág tündéréké” a pénz beküldése után a z o n n a l postára lesznek téve a megrendelők számára, a 3-ik pedig midőn a sajtó alól kikerül: a jövő hóban. Azon reményben, hogy ezen előnyös föltételek mellett olcsó pénzért több hasznosan mulattató könyvszerzés kínálkozó alkalmát minden olvasni szerető hívem fel fogja használni, s a pártolásra másokat is rábirni — vagyok kedves olvasóim őszinte tisztelője

Budapesten, 1874. szeptember hóban.

Tóth József, m. k.

Talányok.

1)

Prikkel Lajostól.

Lóugrás szerint megfejtendő.

A	ő.	gyer-	ba,	le-	ni	ko-	vi-
mek	majd	lik.	na	zik,	lág-	lyet	men-
Most,	kis	jó	is	Mily	lég	a	ván-
el-	ab-	ha	He-	rad-	a-	kell	he-
itt	hogy	nem	az	E-	ő-	ki-	mest
lak-	a	lyét	És	lig	ma-	ház-	S ki
vá-	már	ház-	áll,	i-	lál,	rö-	el-
kis	ban	gyik	ta-	ból!	ból	dó,	Kis

2)

Kiss Kálmántól.

1. 11. 12. Ezt csak a gazdagok birják.
19. 8. 22. Sokszor a bűnösre huzták.
7. 2. 4. Csupán folyókon találok.
4. 18. 9. 21. 16. Tedd ezt, soha meg nem bánod
24. 2. 12. 5. 16. Csak télen szokott ez lenni.
10. 5. 16. S utána szokott ez jönni.
25. 9. 14. 11. Egy eszköze a szabóknak.
1. 13. 14. 15. 16. Ezzel vasat olvasztanak.
24. 21. 9. 4. Ez egy holt csillag az égen.
3. 5. 6. 2. Nőket szólítunk ekképen.
11. 26. Ez fém, mely könnyen nyújtható.
17. 18. 19. 20. A mi ilyen, az nem olcsó.
1—27. Ez az egész pedig nem más,
Mint egy szép magyar közmondás.

3)

v v v
v v v
A

4)

Sma „nak-nek” d

5)

Balkó Piroskától.

Találjátok ki . . . hét betűből áll e szó:
Tágító, feszítő szer a két utolsó,
A két első betű a szív betegsége,
És a három első madár disze, éke.
A három középső betű olyan, a mi
Víz helyett a szomjat szokta eloltani.
S a mit a hét jelent, láthatd a vízszínen,
Kis ideig tart csak, s eltűnik hirtelen.

A ravasz kovács.

Számfeladvány.

Közli: A bel.

Egy régi almanachban lapozván, következő számpéldára akadunk: „Egy gróf meg akarta egyik lovát ezüstpatkóval patkoltatni. A kovács, kihez lovát küldte, ingyen ígérte adni az ezüstpatkókat, csak a szegekért kért fizetést.” (Minden patkóra nyolcz szegyet alkalmazott.) Kérdés: „mennyit fizetett volna a gróf a kovácsnak, ha ez az első szegért $\frac{1}{4}$ krajczárt, a többiekért mindig a megelőző szám kétszeresét kérte?”

(Megfejtés: a kovács 1,073.741,823 s $\frac{3}{4}$ krajczár kapott volna a gróftól. Ezen nem lehet csodálkozni, ha meggondoljuk, hogy az első szegért $\frac{1}{4}$; a másodikért $\frac{1}{2}$; a nyolczadikért már 32, a kilencedikért 64 krajczárt kapott volna. A ki tamáskodik és ráér, — számítsa ki.)

Megfejtési határidő: október hó 25-dike.

TARTALOM.

Büntelen bűnös. — Vitéz Jónás. — Egy este Horkay bácsinál. (Vége.) — Kis köszöntő. — Stanley afrikai utazásából. (Képpel.) — Óriási elefant partraszállítása Uj-Yorknál. (Képpel.) — A kis Brigitta csodálatos története. (Mese.) — Az algiri tüzevők. (Vége.) — Aranyszavak. — Kis-Koszoru. — Figyelmeztetés. — Talányok.

Felelős szerkesztő: K.-Beniczky Irma.

Kiadja és nyomatja: Franklin-társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.)